

FORB / NORFORB – BẢN TIẾNG VIỆT

4

Nội dung của Tự do Tôn giáo hay Tín ngưỡng - bảo vệ chống ép buộc

Một khuôn khổ quan trọng của Tự do Tôn giáo hay Tín ngưỡng là quyền bảo vệ chống mọi ép buộc. Ép buộc là khi ai đó sử dụng bạo lực hay hăm dọa bắt bạn phải làm một việc gì đó.

Khuôn khổ chủ yếu của tự do tôn giáo hay tín ngưỡng là mọi người có quyền theo hay thay đổi tôn giáo hay tín ngưỡng. Nói cách khác, quyền tôn giáo hay tín ngưỡng và cách bày tỏ phải tự nguyện.

Quyền bảo vệ chống ép buộc giải thích thêm vấn đề này. Chẳng có ai, nhà nước, lãnh đạo tôn giáo, cá nhân hay nhóm người nào có quyền áp đặt tín ngưỡng hay thực hành của họ lên kẻ khác. Cũng không thể bắt họ theo, giữ hay thay đổi tôn giáo hay tín ngưỡng của họ.

Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị, Điều 18 khoản 2

“Không ai bị ép buộc làm những điều tổn hại đến quyền tự do lựa chọn hoặc tin theo tôn giáo hoặc tín ngưỡng của họ”.

Khuôn khổ này không chỉ ngăn chặn các nhà nước ép buộc người dân, mà còn trao cho nhà nước bổn phận bảo vệ người dân khỏi sự đe dọa hay bạo hành do người khác hay nhóm người trong xã hội gây ra.

Tuy nhiên, nhìn quanh thế giới chúng ta thấy nhiều ví dụ ép buộc dưới hình thức đe dọa, bạo hành hay trừng phạt như phạt tiền hay cầm tù. Ép buộc còn xảy ra một cách tế nhị, như cho việc làm với điều kiện cải đạo, hay ngăn cấm chăm sóc sức khỏe và nhập trường nếu bỏ đạo hay từ chối cải đạo hay tín ngưỡng.

Vài khi nhà nước ra tay ép buộc, hoặc chính thức thông qua pháp lý, hay thông qua các viên chức địa phương.

Cộng đồng Baha'i là cộng đồng lớn nhất không theo Hồi giáo ở Iran. Kể từ cuộc cách mạng 1979, tín đồ Baha'i bị khủng bố có hệ thống do chính sách nhà nước muốn cưỡng bức họ theo Hồi giáo. Suốt mười năm sau cách mạng,

trên 200 người Baha'i bị giết, hàng trăm bị tra tấn hay cầm tù, và hàng chục nghìn người mất việc, không được học hành hay hưởng các quyền khác chỉ vì lý do tôn giáo hay tín ngưỡng.

Tính đến tháng 12 năm 2017, có đến 97 tù nhân vì lương tâm Baha'i ở Iran, trong đó có 6 lãnh đạo Baha'i cấp quốc gia.

Ví dụ này minh chứng sự liên hệ giữa phân biệt đối xử và ép buộc. Người Baha'i ở Iran bị cấm vào đại học, cấm làm việc trong các cơ quan nhà nước. Luật phân biệt đối xử này là một cách ép buộc. Khi một sinh viên hay người làm công chức bị phát giác là Baha'i, họ sẽ phải đối diện giữa hai chọn lựa, hoặc cải đạo Hồi giáo, hoặc mất việc.

Một vài khi những người theo chủ nghĩa dân tộc hay các nhóm cực đoan ép buộc người ta cải đạo hay tín ngưỡng. Cái gọi là nhà nước Islam, Daesh cưỡng bức những người Yezidis và Thiên Chúa giáo cải đạo, và giết những ai từ chối. Trong khi ở Ấn Độ, cưỡng bức theo Ấn giáo đã được chứng minh theo tài liệu cho thấy sự bạo hành công cộng của những người Hindu theo chủ nghĩa dân tộc. Tại Miến Điện có những trường hợp được tài liệu minh chứng quân đội cưỡng bức người Thiên Chúa giáo từ bỏ đức tin của họ để theo Phật giáo dưới họng súng. Và một vài nơi tại Cộng hòa Trung Phi, người theo Hồi giáo bị đe dọa bắn chết nếu không cải đạo theo Thiên chúa giáo.

Mặc dù việc cấm ép buộc chính thức áp dụng cho những ai theo, chấp nhận hay thay đổi tôn giáo hay tín ngưỡng, nhiều người từng phải chịu ép buộc của nhà nước cùng xã hội liên quan chuyện thực hành tôn giáo. Một vấn đề minh họa cho sự ép buộc là áo quần phụ nữ. Một số quốc gia bắt phụ nữ phải mặc y phục tôn giáo, trong khi các nước khác lại cấm. Và nếu phụ nữ mặc y phục tôn giáo, họ sẽ bị những người thuộc tôn giáo khác sách nhiễu, hoặc không mặc y phục tôn giáo, thì sẽ bị người cùng tôn giáo sách nhiễu.

Biết bao người khác nhau bị ảnh hưởng trước sự ép buộc. Trong nhiều quốc gia, người có ý kiến tôn giáo hay thực hành khác với ý thức hệ nhà nước hay với tiêu chuẩn xã hội khó thoát khỏi trở thành nạn nhân. Sự ép buộc thường nhắm vào giới thiểu số, vô thần, cải đạo hay những ai theo đạo bị xem là “ngoại lai” so với bối cảnh địa phương. Trong các nhóm tôn giáo, những ai bị xem là tà đạo, kẻ báng bổ, hoặc thực hành tôn giáo không đúng cách sẽ trở thành nạn nhân của sự ép buộc nhằm bắt họ thay đổi tín ngưỡng và thực hành tôn giáo, mà nhà nước, gia đình hay cộng đồng áp đặt.

Nói tóm, ép buộc thể hiện qua việc hăm dọa, bạo hành, phân biệt đối xử hay trừng phạt như phạt tiền hay cầm tù do nhà nước, dân chúng và các nhóm trong cộng đồng thực hiện. Khi nói rằng không ai bị ép buộc, luật nhân quyền quốc tế không chỉ ngăn cấm nhà nước ép buộc dân chúng, mà còn trao cho nhà nước bổn phận bảo vệ dân chúng bằng hành động theo phương cách hữu hiệu để ngăn ngừa và chặn đứng sự ép buộc trong xã hội.

Bạn có thể tìm thêm thông tin về bảo vệ chống sự ép buộc và những văn kiện nhân quyền liên quan, trong các tài liệu huấn luyện trên trang Web.

Bản quyền: SMC 2018

